

UZASADNIENIE

Z. K. został obwiniony o to, że w dniu 09 marca 2017 około godziny 22:30 w E. przy ul. (...) na stacji paliw (...) dokonał kradzieży oleju napędowego w ilości 3,2 litra o wartości 14,78 zł poprzez zatankowanie tego paliwa do prywatnego kanistra podczas tankowania służbowego pojazdu Poczty Polskiej S.A. marki P. (...) o nr rej. (...) powodując straty na szkodę Poczta Polska S.A. (...), tj. o czyn z art. 119 § 1 kw

Sąd Rejonowy w Elku wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2018r. sygn. akt II.W. 93/18:

I. obwinionego Z. K. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to, na podstawie art. 119 § 1 kw skazał go, a na podstawie art. 119 § 1 kw w zw. z art. 24 § 1 i 3 kw wymierzył mu karę grzywny w kwocie 200 (dwustu) złotych,

II. na podstawie art. 119 § 4 kw orzekł wobec obwinionego obowiązek zapłaty równowartości ukradzionego mienia w kwocie 14,78 zł (czternaście złotych i siedemdziesiąt osiem groszy) na rzecz pokrzywdzonej Poczty Polskiej S.A. (...),

III. zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 30 złotych tytułem opłaty oraz kwotę 100 (sto) złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiódł obrońca obwinionego, który na podstawie art. 103 § 2 i 4 kpw zaskarżył wyrok w całości zarzucając mu:

1. naruszenie prawa procesowego, mające wpływ na treść wyroku (art. 438 pkt 2 kpk) - przez obrazę art. 7 kpk i 4 kpk w zw. z art. 8 kpw - wyrażające się naruszeniem zasady bezstronności przez pominięcie okoliczności korzystnych dla obwinionego, przy nadaniu nadmiernego znaczenia okolicznościom obciążającym obwinionego, a także dowolnej ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego, z pominięciem zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego - polegającej na pominięciu faktu, iż świadek oskarżyciela posiłkowego W. S. był w konflikcie z obwinionym i traktował go znacznie gorzej od innych podwładnych pracowników, co potwierdzają zeznania świadków A. W. i S. B.;

2. naruszenie prawa procesowego, mające wpływ na treść wyroku (art. 438 pkt 2 kpk) - przez pominięcie treści art. 5 § 2 kpk nakazującego niedające się uznać wątpliwości w sprawie rozstrzygnąć na korzyść obwinionego;

3. błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na treść wyroku (art. 427 § 1 i 438 pkt 2 i 3 kpk), przez bezpodstawne ustalenie, że wyjaśnienia obwinionego nie zasługują na uwzględnienie oraz polegający na przyjęciu wbrew zeznaniom świadków i zgromadzonych w sprawie materiałów, iż Z. K. w dniu 09 marca 2017r. około godz. 22:30 w E. przy ul. (...), na stacji paliw (...) dokonał kradzieży oleju napędowego w ilości 3,2 litra o wartości 14,78 zł poprzez zatankowanie tego paliwa do prywatnego kanistra podczas tankowania służbowego pojazdu Poczty Polskiej S.A. marki P. (...) o nr rej. (...), chociaż zebrany materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia winy obwinionego;

4. naruszenie prawa procesowego, mające wpływ na treść wyroku (art. 438 pkt 2 kpk) - przez obrazę art. 443 kpk w zw. z art. 109 § 2 kpw - wyrażające się naruszeniem pośredniego zakazu reformationis in peius w postępowaniu ponownym, poprzez wymierzenie kary surowszej niż poprzednio.

Podnosząc powyższe, na podstawie art. 427 § 1 kpk w zw. z art. 8 kpsw autor apelacji wniósł o zmianę wyroku w całości orzekając odmiennie co do istoty sprawy i uniewinnienie obwinionego od popełnienia zarzucanego mu czynu, ewentualnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Ocena trafności podniesionych przez obrońcę obwinionego w apelacji zarzutów jest słuszna, a to powoduje konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu w Elku do ponownego rozpoznania.

Wyrok w przedmiotowej sprawie zapadł z naruszeniem zasad procedowania w procesie, co w efekcie przyczyniło się do wydania orzeczenia dotkniętego uchybieniami.

W niniejszej sprawie w wyniku kontroli odwoławczej Sąd Okręgowy stwierdził, że Sąd I instancji dokonał rozstrzygnięcia w oparciu o materiał dowodowy, który ocenił w sposób nie swobodny, lecz dowolny, wbrew zasadom racjonalnego rozumowania i doświadczenia życiowego, tym samym naruszając podstawowe zasady regulowane dyrektywami art. 7 kpk, art. 4 kpk i art. 410 kpk. Uzasadnienie jest lakoniczne i nie pozwala na dostrzeżenie motywów, którymi kierował się Sąd I instancji dokonując rozstrzygnięcia.

Zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów, sąd orzekający rozstrzygając o winie bądź niewinności oskarżonego/obwinionego kieruje się własnym wewnętrznym przekonaniem, nie skrepowanym żadnymi ustawowymi regułami dowodowymi. Przekonanie to tak długo pozostaje pod ochroną art. 7 k.p.k., dopóki nie zostanie wykazane, iż sąd pierwszej instancji oparł swe przekonanie o winie albo niewinności oskarżonego/obwinionego, bądź na okolicznościach nie ujawnionych w toku postępowania sądowego, bądź też ujawnionych w toku przewodu sądowego, ale ocenionych w sposób sprzeczny ze wskazaniami wiedzy i doświadczeniem życiowym.

Podkreślenia wymaga fakt, iż reguły in dubio pro reo nie można wykorzystywać jako instrumentu pozwalającego w sposób uproszczony traktować stwierdzone w toku procesu wątpliwości. Aktywizacja w procesie karnym działania nakazu rozstrzygania wątpliwości w kierunku korzystnym dla oskarżonego/obwinionego następuje dopiero przecież w ostateczności -w szczególności wówczas, gdy po przeprowadzeniu wszystkich możliwych i pomocnych dla wyjaśnienia danej kwestii dowodów i przeprowadzeniu ich oceny w sposób respektujący wymogi art. 7 k.p.k. oraz dokonaniu wynikłej z tej oceny ustaleń, nadal istnieją, co do tej kwestii nieusuwalne wątpliwości. Wtedy to można i należy wytłumaczyć je na korzyść oskarżonego/obwinionego. Pogląd ten jest od lat konsekwentnie wyrażany, tak w piśmiennictwie (por. M. Cieślak, Polska procedura karna. Podstawowe założenia teoretyczne. Wyd. III, Warszawa, 1984, s. 358-359, R. Ponikowski, Zasada in dubio pro reo w teorii i orzecznictwie (Zarys problematyki)(w:) Rzetelny proces karny. Księga jubileuszowa Profesor Zofii Świdwy pod red. J. Skorupki, Warszawa 2009, s.199-219), jak i w orzecznictwie (por. wyrok Sądu Najwyższego z: 16 stycznia 1974 r., II KR 315/73, OSNKW 1974, z.5, poz. 97).

Do przedmiotowego postępowania zastosowanie znalazła zasada reformationis in peius. Przedmiotowe rozstrzygnięcie było następstwem uchylenia poprzedniego orzeczenia Sądu I instancji - Sąd odwoławczy uwzględnił środek odwoławczy wniesiony na korzyść obwinionego. Dlatego też Sąd Rejonowy w Elku ponownie rozpoznając sprawę obwinionego Z. K. nie mógł wydać orzeczenia surowszego niż uchylone-mniej korzystnego dla niego. Poprzednim bowiem wyrokiem z dnia 30.08.2017r. sygn. akt II.W. 369/17 Sąd Rejonowy w Elku uznał obwinionego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i odstąpił od wymierzenia mu kary. Obecnym wyrokiem z dnia 19.04.2018r. sygn. akt II.W. 93/18 Sąd I instancji uznał obwinionego winnym i wymierzył mu karę grzywny w kwocie 200 złotych.

Zakaz orzekania na niekorzyść oskarżonego w wypadku braku środka odwoławczego wniesionego na jego niekorzyść oznacza, że ani w postępowaniu odwoławczym, ani w postępowaniu ponownym, jego sytuacja nie może ulec pogorszeniu w jakimkolwiek zakresie, w tym również w stanie ustaleń faktycznych, powodujących, lub tylko mogących powodować, negatywne skutki w sytuacji prawnej oskarżonego (patrz: Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu - II Wydział Karny z dnia 16 lipca 2014 r. sygn. akt II AKA 193/14).

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy, prawidłowo i w pełni zgromadzony materiał dowodowy, Sąd Rejonowy powinien ocenić przy zastosowaniu obowiązujących zasad procesowych, m.in. dyrektywy swobodnej oceny dowodów z art. 7 kpk w oparciu o całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy (art. 410 kpk) i bacząc by uzasadnienie wyroku spełniało wymogi art. 424 § 1 kpk, a także aby orzeczenie nie zapadło wbrew zasadzie reformationis in peius.

Z uwagi na podniesione wyżej okoliczności zaskarżony wyrok należało uchylić i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Suwałkach do ponownego rozpoznania. Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 437 § 2 kpk w zw. z art. 109 § 2 kpw orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.